
Dakshadhvare Virabhadragamanakathanam

दक्षध्वरे वीरभद्रागमनकथनम्

Document Information

Text title : Dakshadhvare Virabhadragamanakathanam

File name : dakShAdhvarevIrabhadraAgamanakathanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | IshAkhyah dvAdashamAMshaH | adhyAyaH 6

vIrabhadraviShNuyuddham | 35-107 ||

Latest update : December 28, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 28, 2024

sanskritdocuments.org

દક્ષાધ્વરે વીરભદ્રાગમનકથનમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશાખ્યે)

(સ્કન્દ ઉવાચ)

હિમવસ્થિખરે રમ્યે હેમશૃંગે સુશોભને ।
યજ્ઞવાટસ્તદા તસ્ય ગડ્ગાદ્ધારે(ર) સમીપતઃ ॥ ૩૫ ॥

તં તત્ક્ષણાત્રવિશ્યૈવ યજ્ઞવાટં ગણેશ્ચરૈઃ ।
રોમજૈઃ સહિતો ભદ્રૈઃ કાલાગ્નિરિવ ચાપરઃ ॥ ૩૬ ॥

ઉવાચ ભદ્રો ભગવાન્ યજ્ઞવાટાદ્ભિઃ સ્થિતઃ ।
સર્વામરૈર્વૃતં તત્ર દક્ષં વિષ્ણુવિધી તદા ॥ ૩૭ ॥

વીરભદ્ર ઉવાચ ।

દક્ષ દક્ષોડસિ નિતરાં સુરૈઃ સહ મુનીશ્ચરૈઃ ।
એતે ચ બ્રહ્મવિષ્ણ્વાદ્યા મોહિતાઃ શિવમાયયા ॥ ૩૮ ॥

વાજ્યાદેવસ્ય ભાગાર્થં સમાયાતસ્ત્વદન્તિકમ્ ।
સત્યા વિયોગદુઃખેન ભવસ્યાત્યન્તરોષતઃ ॥ ૩૯ ॥

દગ્ધું વૈ પ્રેષિતશ્ચાહં ભવતા ચ મુનીશ્ચરૈઃ ।
ક્વ તે સાહાય્યકૃદ્વિષ્ણુર્નિર્ગચ્છતુ મયા રણે ॥ ૪૦ ॥

શરૂખચક્રધરઃ શાડંગી દૈત્યસાડ્ઘાદિદર્પહા ।

(સ્કન્દ ઉવાચ)

ઇત્યુક્ત્વા યજ્ઞશાલાં તાં દદાહ ગણપુત્રગવઃ ॥ ૪૧ ॥

ભાલનેત્રાનલજ્વાલાજાલમાલાભિરેવ હિ ।
ગણા નર્દન્તિ સોત્સાહં દારયન્તિ સુરાન્ મુનીન્ ॥ ૪૨ ॥

ત્રિશૂલમૂલનિર્ભિન્ના નિર્વિણ્ણા બાષ્પવારિભિઃ ।

સિગ્ચન્તિ સ્વાનિ ચાડ્ગાનિ દ્વિજા દેવાઃ સવાસવાઃ ॥ ૪૩ ॥

ધાવન્તિ કાન્દિશીકાસ્તે વિસ્રસ્તમુકુટાડ્ગદાઃ ।

સ્મલત્પદાઃ પતન્તશ્ચ મુક્તકેશૈકવાસસઃ ॥ ૪૪ ॥

વસવશ્ચાસુભિર્હીના પેતુઃ પ્રેતા ઇવાત્ર ગામ્ ।

કુબેરોઽથ વિરૂપોઽભૂત્ વરુણઃ શરણોજિતઃ ॥ ૪૫ ॥

વાયુરાકાશયુક્તાત્મા ભાસ્કરો નિષ્પ્રભોઽભવત્ ।

નિરૃતિર્ધૃતિહીનોઽભૂત્ આદિત્યા નિત્યમાનિનઃ ॥ ૪૬ ॥

સોમો ભયામયયુતઃ પિતરઃ કાતરાસ્તથા ।

કૃતાન્તશ્ચ ભયોદ્રેકસડ્કાન્તઃ પૂર્વખેદતઃ ॥ ૪૭ ॥

સુધન્વાનો વિધન્વાનોહ્યભયા ભયમોહિતાઃ ।

નિર્વીર્યાશ્ચાભવન્ સર્વે ગન્ધર્વા ધૈર્યવર્જિતાઃ ॥ ૪૮ ॥

તર્જિતા ગણરાવેણ તત્રૈવાપ્સરસાં ગણાઃ ।

વિસ્રસ્તકબરાશ્ચૈવ વિગલત્કરકકુણાઃ ॥ ૪૯ ॥

ધાવન્તિ વિદિશં તત્ર સિદ્ધવિદ્યાધરાદયઃ ।

કિમ્પૂર્ષા નાગયક્ષાશ્ચ વ્યાકુલાક્ષાઃ પ્રદુદ્ભુવુઃ ॥ ૫૦ ॥

નાગા નગાશ્ચ ભૂનાગા નદ્યો વિદ્યાધરાસ્તથા ।

હાહાકારકૃતસ્તત્ર ભ્રમન્તિ પરિતો મુહુઃ ॥ ૫૧ ॥

દ્રુમસીમા સમૂહેન શાલાં તાં સંસ્થિતા દ્વિજાઃ ।

વિદગ્ધાશ્ચૈવ મુગ્ધાશ્ચ શાલાદાહેન મોહિતાઃ ॥ ૫૨ ॥

વડવાનલસહુશો જવાલામાલાનલૈર્યુતઃ ।

શાખાશિખાભિર્વહ્નિશ્ચ લેલિહાનમભૂજજગત્ ॥ ૫૩ ॥

ધૂમજ્વાલાડવૃતાલોકા અભવન્ ગન્ધમેદુરાઃ ।

માંસાનિ ચૈવ ભક્ષ્યાણિ અન્નમુચ્યાવચં બહુ ॥ ૫૪ ॥

રસવન્તિ ચ પાનાનિ સોમાજ્યહવિરાદયઃ ।

વાસાંસ્થાભરણાન્યત્ર સ દદાહોજ્જ્વલચ્છિખઃ ॥ ૫૫ ॥

ગણેશ્વરાશ્ચ સડ્કુદ્ધા યૂપાન્યુત્પાટ્ય ચિક્ષિપુઃ ।

પ્રસ્તોત્રા સહ નેત્રા ચ યોફત્રા નેષ્ટ્રા ગણેશ્વરાઃ ॥ ૫૬ ॥

ગડ્ગાસ્રોતસિ વેગેન પશુભિસ્તાનપાતયન્ ।
 ભાણાનિ યજ્ઞપાત્રાણિ છિન્દન્તિ ગણાપા મુદા ॥ ૫૭ ॥
 ભક્ષ્યાણિ તત્ર પેયાનિ પિબન્તો ભક્ષયન્તિ ચ ।
 ધાવન્તિ પરિતસ્તત્ર અનુપૃષ્ઠે સુરાન્ મુનીન્ ॥ ૫૮ ॥
 બિભિદુઃ શરવર્ષેણ હર્ષેણ મહતા ગણાઃ ।
 કુન્તશાતાન્ સુરાંસ્તત્ર કૂરા આક્રોશકારિણઃ ॥ ૫૯ ॥
 હા હા હેતિ વદન્ત્યન્યે તાતામ્બેતિ વદન્તિ તે ।
 ભ્રાતર્હન્તેતિ સમ્ભ્રાન્તા ધાવન્તિ મુનયઃ સુરાઃ ॥ ૬૦ ॥
 ગતદણ્ડાજિનાઃ સર્વે ખણિડતા ગણખડ્ગતઃ ।
 યૂર્ણિતાશ્ચાશ્મભિઃ કેચિન્ ધૂર્ણિતાઃ પ્રાપતન્ ક્ષિતૌ ॥ ૬૧ ॥
 જટાશ્ચોત્પાટ્ય ગણપાનધશ્ચાપાતયન્મુનીન્ ।
 શ્મશ્રુભિશ્ચ ગણાશ્ચાઘૌ દન્તૈર્નિષ્કાસયન્ત્યપિ ॥ ૬૨ ॥
 મુનીનાં ઋત્વિજાં તત્ર સદસ્યાનાં તદા ગણાઃ ।
 હાવયન્તં સોમવાસં ભૃગું તાડ્ય કપોલયોઃ ॥ ૬૩ ॥
 પાતયન્તિ મહીપૃષ્ઠે નિસૃષ્ઠોષ્ઠમકુર્વત ।
 વીરભદ્રો મહાતેજા શકં નકવદાસ્થિતમ્ ॥ ૬૪ ॥
 ઐરાવતેન ધાવન્તં પાતયામાસ ખડ્ગતઃ ।
 આખણ્ડલકરં તત્ર ચાપાકૃષ્ટેષુભિસ્તદા ॥ ૬૫ ॥
 તિલશઃ ખણ્ડયામાસુઃ સમ્પૂર્વાક્ષીણ્યપાતયન્ ।
 મકુટેનાપવિધ્નેન પતન્નુર્યાં સ વાસવઃ ॥ ૬૬ ॥
 લમ્બમાનો ગજપદે કક્ષાસક્તપદોડલુઠત્ ।
 નિસ્ત્રિંશેન હતસ્તત્ર વરુણો યાદસાં પતિઃ ॥ ૬૭ ॥
 લુલાયેનૈવ નિહતો ગણબાણૈર્યમસ્તદા ।
 આર્યં ચાનર્મયા વાચા અભયં સમયાચત ॥ ૬૮ ॥
 શરેણોઽચ્ચકિરે નેત્રે તસ્ય તે ગણપુડ્ગવાઃ ।
 વીરભદ્રો મહાતેજા મુષ્ટયા શકમતાડ્યત્ ॥ ૬૯ ॥
 ભાસ્વત્રેત્રે ચોત્પાટ્ય કરજાગ્રેણ લીલયા ।
 નિપાત્ય મુષ્ટિના દન્તાન્ પૂષ્પશ્ચાથ ન્યપાતયત્ ॥ ૭૦ ॥

તદા ચન્દ્રમસં દેવં પાદાડ્ગુણેન લીલયા ।
 શિરો યજ્ઞસ્ય સ તદા ચિછેદ કરવાલતઃ ॥ ૭૧ ॥
 વલ્લેહસ્તદ્વયં છિત્વા જિહ્વાશ્ચોપાટયન્ દ્રુતમ્ ।
 નિર્ગતાસૂન્ વસૂંશ્ચેકે પાદાહતિજઘાતતઃ ॥ ૭૨ ॥
 વિશ્વેદેવાશ્ચિનૌ તત્ર મરુતઃ પિતરસ્તથા ।
 તેન સન્તાડિતા પાદાઘાતાઞ્ચાપિ વિધીર્ણિતાઃ ॥ ૭૩ ॥
 યમં સદન્ડં ગમપઃ પાદઘાતૈરથાહનત્ (રહન્ તદા) ।
 જઘાન તત્રયેશાનં ત્રિશૂલેન મહાબલમ્ ॥ ૭૪ ॥
 પત્નીશાલાં દદાહાસ્ય કોશન્તીનાં ગવામિવ ।
 દક્ષપત્ન્યાસ્તુ કબરં કરવાલેન ચાહરત્ ॥ ૭૫ ॥
 સરસ્વતીં છિન્નનાસાં અકરોદસિધારયા ।
 ક્ષતજેનોક્ષિતાસ્તત્ર દેવરાજાડ્ગનાગણાઃ ॥ ૭૬ ॥
 વિસ્રસ્તવામભરણા ગલદ્ધૃમ્મિલ્લમલ્લિકાઃ ।
 સસ્વેદાશ્રુગલદ્રન્ધ્રસ્વાડ્ગરાગભયાકુલાઃ ॥ ૭૭ ॥
 કુર્ય ઇવ કોશન્ત્યો ધાવન્તિ સુરયોષિતઃ ।
 ત્રયસ્ત્રિંશત્સુરાનેવં તદ્ગણાંશ્ચ ગણેશ્વરઃ ॥ ૭૮ ॥
 જઘાન ભગવાન્ રુદ્રઃ ખડ્ગયજ્ઞયસિસાયકૈઃ ।
 ગદાપરિઘનિસ્ત્રિંશૈર્નિર્દયં મર્દયન્ગણૈઃ ॥ ૭૯ ॥
 એતસ્મિન્નન્તરે તત્ર વીરભદ્રં વચોડબ્રવીત્ ।
 યાયમાનશ્ચ શરણં વૃદ્ધભાવાત્પિતામહઃ ॥ ૮૦ ॥
 રથસ્થમપિ સારથ્યં સ્વયં કુર્વન્તમીક્ષ્ય વૈ ।
 બ્રહ્મોવાચઃ ।
 સારથિસ્તે ભવામ્યથ વૃદ્ધો નો યોદ્ધુમુત્સહે ॥ ૮૧ ॥
 સુરાણાં ચરણે મેડધ પશ્ય મે રશ્મિલાઘવમ્ ।
 પુરા ત્રિપુરસંહારે શમ્ભોઃ સારથ્યકર્મણિ ॥ ૮૨ ॥
 ન્યયુક્ત માં પ્રસાદેન ભગવાનગજાપતિઃ ।

સ્થાપયન્માં રથસ્થાગ્રે વિજયાયાસુરાહવે ॥ ૮૩ ॥

(સ્કન્દ ઉવાચ)

તં બ્રહ્માણં ગણશ્રેષ્ઠઃ સારથ્યે સમયોજયત્ ।

તસ્ય રશ્મીન્નજગ્રાહ તદશ્વાંશ્ચાપ્યયોદયત્ ॥ ૮૪ ॥

ગતપ્રત્યાગતૈશ્ચિત્રૈરપવાહનયોજનૈઃ ।

સન્તુષ્ટમકરોદ્વેધા વીરભદ્રં સુરાજિષુ ॥ ૮૫ ॥

પક્ષપાતેન દક્ષસ્ય દક્ષં કૃત્વાડથ પૃષ્ઠતઃ ।

તદૃત્વિજો મુનિગણાન્ પ્રાહતાન્ સુરસત્તમાન્ ॥ ૮૬ ॥

પુનર્યોજ્ય સહસ્રાક્ષં રથે માતલિયોદિતે ।

વામદક્ષિણભાગસ્થૌ સહસ્રાક્ષસુદક્ષકૌ ॥ ૮૭ ॥

નિષ્ફગકાર્મુકધરૌ વર્ષન્તૌ ચ શરાગ્ઞિતાન્ ।

મધ્યે સ્વયં રથોપસ્થે સમાસ્થાય યયૌ હરિઃ ॥ ૮૮ ॥

દેવાનીકૈશ્ચ કોટીભિઃ સંવૃતો વિવિધાયુધૈઃ ।

નિષ્ફગિભિઃ ક્વચિભિર્ગદાપ્રાસાસિપાણિભિઃ ॥ ૮૯ ॥

શરાસારં પ્રમુગ્ધન્ વૈ શા ધુન્વન્હરિચયૌ ।

પ્રાધ્યાપ્ય શઙ્ખાન્ ભેરીશ્ચ પટહાહતિનિઃ સ્વનૈઃ ॥ ૯૦ ॥

વીરભદ્રઃપ્રયાહીતિ માધવં ચોદયદ્વિધિમ્ ।

ગણૈર્નાનાપ્રહરણૈર્હૈતિશૂલહવાયુધૈઃ ॥ ૯૧ ॥

નિષ્ફગસ્થસનાગૈશ્ચ ધનુર્ભાણાસિસાયકૈઃ ।

કુન્તૈર્ગદાભિર્મુસલૈઃ પટ્ટિશૈશ્ચ પરશ્વથૈઃ ॥ ૯૨ ॥

દધુર્મુરજ ભેરીશ્ચ સંવાદ્યપટહાનકાન્ ।

બૃહિમતાસ્ફોટનરવૈઃ પતાકાધૂતનિઃસ્વનૈઃ ॥ ૯૩ ॥

નિષ્કોશિતાસિવિદ્યોતચ્છતાર્કમિવ ભાસ્કરમ્ ।

આહર પ્રહરસ્વેતિ ગણૈઃ સુરગણારવૈઃ ॥ ૯૪ ॥

ધનૂંષિ કર્ષતાં તત્ર શરાણામાશુ ધન્વિનામ્ ।

કૃતકેકુહારસીત્કારૈર્હયલેષરથસ્વનૈઃ ॥ ૯૫ ॥

ભ્રમચ્ચકાક્ષસકુજદ્રદામુસલપાતનૈઃ ।

એવં યુયોધ ભદ્રોડપિ હરિણા દાનવારિણા ॥ ૯૬ ॥

હરિઃ સુરગણૈઃ સાર્ધં ભદ્રમેવ યથૌ તદા ।

તયોઃ સમભવદ્યુદ્ધં સુધોરં રોમહર્ષણમ્ ॥ ૯૭ ॥

સુરાણામથ ભીરુણાં દારુણાં મરણોપમમ્ ।

દેવા ગણૈશ્ચ યુયુધુર્વસ્વશ્ચિમરુતોડર્કકાઃ ॥ ૯૮ ॥

વિશ્વેદેવાશ્ચ પિતરઃ સાધ્યા વિદ્યાધરાસ્તથા ।

યક્ષા દક્ષૈકપક્ષસ્થકુબેરવરુણાદયઃ ॥ ૯૯ ॥

સુધન્વાનોડથ મરુતો ધન્વિનઃ સાયકૈસ્તદા ।

વિષ્વકસેનાદિગણપાઃ સ્વગણૈઃ કોટિભિર્વૃતાઃ ॥ ૧૦૦ ॥

શડ્ભયક્રગદાહસ્તા યુયુધુઃ સ્વાયુધૈસ્તદા ।

ગરુડોડપિ ગણાંસ્તત્ર વિદદાર નખૈઃ શિતૈઃ ॥ ૧૦૧ ॥

પક્ષતુણ્ડપ્રહારૈશ્ચ ગણૈઃસુરગણૈસ્તદા ।

ઉઘતાયુધજાલૈશ્ચ યુયુધુર્વરસાયકૈઃ ॥ ૧૦૨ ॥

વિષ્ણુઃ સાયકસાહસ્રૈર્વીરભદ્રં જધાન હ ।

વીરભદ્રોડચ્છિન્નદ્વાણાન્ વિષ્ણોસ્તત્પશ્યતાં તદા ॥ ૧૦૩ ॥

ત્રિભિઃ શરૈસ્તદા વિષ્ણું જધાન ગણપુડ્ગવઃ ।

ધનુજર્યા કવચં તત્ર છિત્વા ચૈવાપ્યપાતયત્ ॥ ૧૦૪ ॥

નવત્યા વીરભદ્રં ચ શરૈરાનતપર્વભિઃ ।

સન્તાડ્ય મર્મસુ હરિઃ શડ્ભં પ્રાધ્માપયત્તદા ॥ ૧૦૫ ॥

તુહુણ્ડુણ્ડુણ્ડેરણ્ડમણ્ડલી બાજ્ઞલિર્ભલિઃ ।

એતે ગણેન્દ્રા વસ્વશ્ચિમરુદ્ભિર્યુયુધૂ રણે ॥ ૧૦૬ ॥

ગદાપરિઘનિસ્ત્રિશૈઃશરૈર્મર્મસ્વતાડયત્ ।

ગજા ગજૈર્હૈરશ્ચા રથસ્થા રથિભિઃ સહ ॥ ૧૦૭ ॥

॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે દક્ષાધ્વરે વીરભદ્રાગમનકથનં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । ઈશાખ્યઃ દ્વાદશમાંશઃ । અધ્યાયઃ ૬ વીરભદ્રવિષ્ણુયુદ્ધમ્ । ૩૫-૧૦૭ ॥

- ... shrIshivarahasyam . IshAkhyah dvAdashamAMshaH . adhyAyaH 6 vIrabhadraviShNuyuddham . 35-107 ..

Notes:

Skanda स्कन्द narrates (to Jaigīṣavya જૈગીષવ્ય); about the formidable Vīrabhadra વીરભદ્ર (a.k.a Bhairava ભૈરવ due to His frightening appearance) who had manifested from the dreadlocks of Śiva શિવ and as commanded by Him, arrives at the venue of Dakṣa-Adhvare દક્ષ અધ્વર with a terrifying army. Vīrabhadra વીરભદ્ર sets fire to the stage and with His army of Gaṇa-s ગણ: unleashes terror and chaos amongst the participants of the Dakṣādhvare દક્ષાધ્વર.

Proofread by Ruma Dewan

——
Dakshadhvare Virabhadragamanakathanam

pdf was typeset on December 28, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

